

Lähetyskutsu ja lähetystyöntekijältä edellytettävät ominaisuudet

Kristityksi tullaan kasteen ja uskon kautta. Evankeliumi antaa syntien anteeksi- antamuksen ja samalla myös tehtävän toimia Jeesuksen todistajana maailmassa. Lähetystyö on kirkon perustehtävä. Kirkko elää itse evankeliumista ja vie hyvää sanomaa lähelle ja kauas. Työkenttänä ei ole vain oma seurakunta – puhumattakaan että evankeliumi olisi vain kunkin henkilökohtainen asia – vaan koko maailma. Ennen kaikkea tavoittamattomat kansat on nähtävä suurena tehtäväkenttänä, mihin evankeliumi tulee viedä Jeesuksen käskyn mukaisesti. Lähetys on liian suuri ja vaativa tehtävä ihmiselle, siksi sitä työtä on pakko tehdä rukoillen lähetyksen Herran, kaikkivaltiaan Jumalan apua ja johdatusta. Lähetystyössä ei selvitä oman viisauden ja komiteatyöskentelyn varassa. Yleinen lähetyskutsu viedä evankeliumia eteenpäin nousee Raamatusta ja koskee koko kirkkoa, sen seurakuntia ja yksittäistä kristittyä. Miten löytää paikkansa Jumalan suuressa suunnitelmassa, siinä haastetta kaikille työntekijöille ja seurakuntalaisille. Kaikkia ei ole tarkoitettu lähetyskentille, mutta kaikkien tulee osallistua lähetysvastuuseen sopivalla tavalla.

1. Lähetyskutsu

a. Subjektiivinen kutsu

Kutsu tehtävään Jumalan valtakunnassa löytyy jo Vanhasta Testamentista. Abraham (1. Moos. 12:1–2) kutsutaan lähtemään luvattua maata kohti ja tehtävään sisältyi lupaus siunauksesta. Mooses (2. Moos. 3. ja 4. luku) kutsutaan kansan- johtajaksi, vaikka hän kokeekin itsensä täysin mahdottomaksi tehtävään. Jesaja (Jes. 6:3–10) saa kutsun profeetan tehtävään julistamaan sovituksen sanaa eikä tämä tehtävä ole helppo. Jeremian (Jer. 1:4–10) Herra valitsi jo ennen syntymäänsä repimään ja rakentamaan kansojen profeettana. Nuoruus ja puhetaidottomuus eivät olleet esteenä, sillä Herra lupasi antaa oikeat sanat profeettansa suuhun. Uudessa Testamentissa kuuluisin kohta on Sauluksen kääntymys ja kutsu lähetin virkaan (Ap.t. 26:12–23). Jumala kutsui seurakunnan vainoojan, syntisistä suurimman ja pyhistä halvimman eikä Hän kadu kutsumistaan.

Erityisesti 1960–70 luvulla Suomessa vaikuttaneen lähetysherätyksen seurauksena lähetyskutsun saaneita nuoria oli paljon, ehkä toista tuhatta. Silloin kutsulla ymmärrettiin usein henkilökohtaista kutsua (subjektiivinen kutsu), jonka nuori koki saaneensa Jumalalta erilaisissa tilanteissa kuten esim. lähetystilaisuuksissa, -seminaareissa tai yksin Raamatun äärellä. Lähetystyksestä puhuttiin paljon ja maailmanlähetyksen haaste esitettiin rohkeasti ja nuoret vastasivat haasteeseen. Syntyi uusia lähetysjärjestöjä kanavoimaan syntyneet potentiaali eri kentille.

Moni kutsun saanut joutui kipuilemaan sen kanssa, oliko oma lähetyskutsu aidosti Jumalan antama vai omasta sisimmästä tai kenties sosiaalisesta paineesta noussut. Oli opeltava nöyryyttä oman varmuuden keskellä. Joku koki kutsunsa niin yksityiskohtaisena, että tiesi maankin, mihin Jumala tahtoo hänet lähettää. Tämä toi omat kipupisteensä myös lähetysjärjestöjen johtohenkilöille, koska työtä ei voitu laajentaa aina uusiin maihin yksityisten kutsun saajien mukaan.

Ei ole väärin sanoa, että kaikki kristityt ovat kutsuttuja viemään hyvää sanomaa eteenpäin yleisen pappouden pohjalta. Mutta silti lähetystyöhön lähtijän kohdalla on jopa tarpeen, että hänellä on henkilökohtainen ja jopa voimakas kutsu, sillä se kutsu kantaa kentällä vaikeina aikoina.

b. Objektiivinen kutsu

Oma subjektiivinen lähetyskutsu testataan objektiivisella kutsulla. Se tarkoittaa sitä, että tarvitaan myös lähtijän ulkopuolelta tuleva kutsu. Paavalikin sai Barnabaan kanssa seurakunnan antaman kutsun, kun Pyhä Henki kutsui Antiokian seurakuntaa lähettämään nämä kaksi työntekijäänsä ulkokenttätööhön muiden kuin juutalaisten pariin (Ap. t. 13:2–3). Seurakunta on sen jälkeen yhä uudelleen historian kuluessa kutsunut lähtijänsä ja lähettänyt heidät rukoillen ja kätten päällepanon kautta. Suomen oloissa tähän liittyy myös järjestön osuus kouluttajana ja työntekijäkseen hyväksyvänä toimijana. Tässä prosessissa testataan lähtijän sopivuus erilaisin mittarein. Niistä merkittävimpiä ovat läheisten ystävien ja työtovereiden suositukset. Lähtijän tulee olla tunnettu, yhteistyökykyinen ja hänellä tulee olla ulkopuolisten ihmisten hyvä todistus. Ilman objektiivista kutsua ei voi lähteä, koska lähetystyö ei ole sooloilua. Objektiivinen kutsu sinetöi subjektiivisen.

2. Työntekijältä edellytettävät ominaisuudet

a. Henkilökohtainen usko

On vaikea kuvitella lähetystyöntekijää ilman henkilökohtaista uskon vakaumusta. Oma käsitys evankeliumista, Jeesuksen rististä ja ylösnousemuksesta, syntisen vanhurskauttamisesta pitää olla selvillä ja sen tulee olla ainakin lähellä oman seurakunnan tai taustajärjestön tunnustusta. Teologiassa ei pidä horjua. Täytyy myös itse elää evankeliumista jaksakseen lähetyskentän vaativissa oloissa. Oppi ja elämä eivät saa olla liian kaukana toisistaan. On hyvä, jos usko on koeteltu jo kotimaassa erilaisissa hankalissa tilanteissa. Taistelut henkilökohtaisessa uskonelämässä ja erilaisten kriisien läpikäyminen myös omassa hengellisessä yhteisössä ovat kallista pääomaa, joka auttaa selviytymään lähetyskentällä eteen tulevilla vaikeuksilla. Joidenkin kokemusten mukaan lähetystyössä eletään jatkuvassa kriisissä. Terve usko auttaa suhteuttamaan kentän monenlaiset ongelmat niin, etteivät kaikki vastoinkäymiset vie mielenrauhaa.

b. Armolahjavarustus

Jokaisella on omat armolahjansa. Ne löytyvät seurakunnan toiminnassa mukana ollessa sekä itselleen että ympärillä oleville kristityille. Lähetyskentällä tarvitaan kaikenlaisia lahjoja seurakunnan rakentamiseksi. Myös luontaiset lahjat voivat olla Jumalan käytössä. Siksi kaikki lahjat, niin hengelliset kuin luonnonlahjatkin, on tunnistettava ja viritettävä palavaksi yhteiseksi hyödyksi.

Apostolin lahjaa on verrattu lähetystyöntekijän armolahjaan. Siinä on oleellista sopeutumiskyky uusiin oloihin, pitkäjänteisyys ja sitkeys, vaikka tuloksia ei näkyisikään. Martti Rautanen ehti tehdä Ambomaalla työtä noin 13 vuotta ennen ensimmäistä kastetta. Tarvitaan kärsivällisyyttä ja rakastavaa mieltä elää sellaisten ihmisten parissa, joiden logiikka, tavat ja täsmällisyys poikkeavat siitä, mihin itse olemme tottuneet.

c. Terveys

Lähetystyöntekijän tulee olla suhteellisen terve. Vieraat olot ja usein koetteleva ilmasto käyvät fysiikan päälle. Esimerkiksi Japanissa kesä on kuuma ja kostea ja vie mehut keneltä tahansa siihen tottumattomalta, vaikka ilmastointilaitteista onkin apua. Mutta samalla niiden käyttö on myös terveystarve. On raskasta nukkua yönsä, kun elohopea ei viikkoihin laske alle 30 asteen. Vastaavasti talvella palellaan enemmän kuin koskaan kotimaassa, sillä huoneet ovat kylmiä. Joskus olemme heränneet talviaamuina niin, että keittiössä lasiin jäänyt vesi on jäänyt yön aikana. Allergioista kärsivälle Japani on tosi hankala maa, sillä hometta esiintyy lähes

kaikkialla. Jos et ole pessyt kesän yli komerossa säilytettäviä vaatteita, niin ne ovat syksyllä homeessa.

Terveystarkastus kentälle lähettäessä ja palattaessa on arkipäivää nykyisin ja lääkärin lausunnolla on suuri painoarvo. Silti tehdään vääriä valintoja ja joskus lähettejä on jouduttu lähettämään takaisin kotimaahan, kun kentän koettelemukset ovat käyneet ylivoimaisiksi. Toisissa tapauksissa terveydeltään vähän heikommatkin yksilöt ovat pärjänneet hienosti jopa vuosikymmeniä.

Stressinsietokyky on lähetille välttämätön ominaisuus. Tavallisesti kentän kielikouluvaihe on ehkä kuluttavinta aikaa, sillä aikuisen ei ole helppoa asettua lapsen asemaan, joka ei ymmärrä mitään eikä osaa sanoa mitään. Aloitteleva lähetti on pihalla kuin lumiukko, koska tavallisesti ei ole yhteistä kieltä kansallisten kanssa. On siis suostuttava olemaan nolla, kun alkeellisimminkin tavat, käyttäytyminen, selviytyminen elämän arjessa on opeteltava alusta. Siksi tarvitaan myös aika vahvaa mielenterveyttä – ja kutsua!

Fyysisestä ja henkisestä kunnosta on pidettävä huolta kentän olosuhteissa itselleen sopivalla tavalla. Vapaapäivät ja lomat tulee pitää, vaikka käytännössä kentän kulttuuriperinteestä johtuen se saattaakin olla erittäin hankalaa. Olisi hyvä, jos jokaisella lähetillä olisi sellainen harrastus, joka olisi sopiva vastapaino työn paineille.

d. Koulutus ja ammatti

Lähetysjärjestöt kouluttavat työntekijänsä lähetyskursseilla. Usein tämä sisältää myös perusteellisen raamattuopetuksen, ehkä jo ennen lähetyskursssia. Raamatun tuntemisesta on suurta hyötyä. Raamattuopetus vahvistaa myös lähetys- työntekijän tehtävän hengellistä luonnetta, oli hänen työntekijänsä kentällä mikä tahansa.

Kiinassa annetaan raamattukoulutusta kolmessa ajankohtaisesta aiheesta:

- miten kohdataan kärsimys ja kuolema
- miten todistetaan Jeesuksesta
- miten paetaan vankilasta

Vaikeissa oloissa oppiaineetkin ovat pelkistyneet oleellisiksi. Olisiko meillä tässä jotain opittavaa, kun pääpaino laitetaan opiskelujen akateemisuuteen?

Järjestöt etsivät tiettyjä ammatti-ihmisiä palvelukseensa. Hyvä niin, mutta usein kentällä odottava tehtävä poikkeaa siitä, mihin Suomessa on ko. ammatissa totuttu. Pastori ei vain saarnaa ja opeta, vaan usein myös siivoaa, tekee talonmiehen, suntion tai kanttorin työt. On siis oltava joustava ja monitaitoinen. Toisaalta elämän arki nimenomaan lähetyskentällä on sellainen, että varsin monilla ammattialoilla voi olla käyttöä. Kaikesta koulutuksesta ja työkokemuksesta on hyötyä. Mutta aika harvoin lähetti voidaan sijoita juuri koulutustaan vastaavaan tehtävään. Ratkaisevampaa kuin ammatti onkin ihmisen persoona. Hyviä tyyppejä tarvitaan.

Kielitaito on yksi lähetin oleellisimpia taitoja. Jotkut ovat lahjakkaita, toiset joutuvat tekemään huomattavasti suuremman työmäärän kielitaitonsa eteen. Vie aikansa ennen kuin lähetti oppii elekielen, tavallisimmat sanonnat ja puheenparret. Suomessa ollaan hiljaa hississä tai bussissa, mutta tuppisuuna oleminen luo helposti idässä pelottavan ilmapiirin. Ei ole siis ollenkaan pahaksi, jos suomalaisina opettelemme tietyn määrän small talk'ia. Pinnallinen puhe on parempi kuin ei mitään puhetta. Syvempien keskustelujen aika tulee myöhemmin, jos kielitaitoa riittää. Aasiassa on vallalla lahjakulttuuri, joka on keskeinen kommunikaation väline.

Tilanteeseen sopivan lahjan antaminen on tärkeää ja vielä tärkeämpää on, että lahja on kauniissa ja oikeanlaisessa paketissa!

Kukaan ulkomaalainen ei opi paikallisia tapoja tai kieltä täydellisesti, paitsi ehkä toisen polven lähetit, jotka ovat viettäneet jo lapsuutensa kentällä. Mutta yleensä kaikki voivat oppia riittävästi kommunikoidakseen paikallisten ihmisten kanssa. Saarnavirassa toimiva tarvitsee kuitenkin keskimääräistä paremman kielitaidon, sillä hänen tärkein työkalunsa on kieli. On pystyttävä selvittämään Jumalan suuria salaisuuksia kielen kautta.

e. Talonpoikaisjärki

Joskus tuntuu, että tämä on lähetystyöntekijän tärkein inhimillinen ominaisuus. Elämä kentällä on niin odottamatonta ja siksi lähes päivittäin tulee eteen kummallisia tilanteita, joista vain pitää yrittää selvitä. Mitä teet, kun viemäri tukkeutuu, kun maanjäristys vavisuttaa kotiasi, kun temppeleirahastoon tullaan keräämään varoja oveltasi? Osaatko matkustaa suurkaupungissa annettuun osoitteeseen, tunnetko tien, tärkeimmät maamerkit? Onhan sinulla kartta ja ajokortti? Entä yllättävät tilanteet vasemmanpuoleisessa liikenteessä, miten toimit? Oletko huiputettavissa, kun kristittynä uskot lähimmäisesi puhuvan totta? Miten ratkaisit ihmisten välisiä ristiriitoja ja kärhämisiä? Lainaako rahaa, kun sinulta sitä pyydetään sydäntä särkevällä tarinalla? Mitä teet, kun vapaapäivänäsi seurakuntalainen tulee sinua tapaamaan ilmoittamatta? Yleensä näissä tilanteissa sinulla ei ole liikaa miettimisaikaa.

On tosi tärkeää osata käyttää aikansa oikein. Työtehtävät on opittava mitoittamaan omiin resursseihin sopiviksi. Ei pidä antaa toisten ohjailla liikaa omia tekemisiään. Joku on tehokas ja nopea ja ehtii siksi paljon enemmän päivän mittaan. Toisella kestää pidemmän aikaa. Myös työn laadussa saattaa olla suuriakin eroja. Perfektionistilla on usein vaikeaa (kuten usein myös hänen työtovereillaan), koska aika ei riitä yksityiskohtien viilaamiseen. Joku tekee vasemmalla kädellä sinne päin, mutta aiheuttaa siten aikamoista murhetta erilailla toimivalle työtoverille. Keskeytyksiä tulee päivän mittaan etkä mitenkään voi rauhassa valmistella illan raamattupiiriä, kun joku lähimmäinen tulee käymään tai soittaa sydäntään murehduttavassa asiassa. Joustavuus on aivan välttämätön taito lähetin elämässä.

30 vuotta sitten oltiin puhelinyhteydessä kotimaahan vain muutama kerta vuodessa. Nykyisin on käytössä sähköpostit, kännykät ja skype, jolloin yhteyden saa milloin tahansa ja jopa ilmaiseksi. Tässä on myös oma vaaransa, kun nuori lähetti yrittää elää kahdessa maassa samanaikaisesti. Alkukuukausina se suotakoon, mutta aika ei työssä ollessa yksinkertaisesti riitä päivittäiseen tai edes viikoittaiseen yhteydenpitoon kotimaan ystäviin ja sukulaisiin päin. On eletävä yhdessä maassa kerrallaan. Lähetti joutuu luopumaan edelleenkin perheen jäsenistään, ystävistään, kotimaastaan.

f. Perhe ja lapset

Yksinäisellä lähetillä on omat ongelmansa, jotka hän joutuu ratkaisemaan. Mutta perheellisen kohdalla ei ole kyse vain yhden aikuisen sopeutumisesta, vaan myös puolisoista ja lapsista. Olisi onnellista, jos molemmat puoliset kokisivat lähetin osan Jumalan antamana kutsumustehtävänä. Lapset joutuvat mukaan olosuhteiden pakosta eikä useinkaan heidän mielipidettään ole edes kysytty. Siksi lasten asioiden järjestäminen koulunkäynnin ja sopeutumisen osalta on yksi suurimmista lähetti-perheen haasteista.

Jo kotimaassa on selvitettävä itselleen, mitä merkitsee kouluttaa lapset lähetyskentän rajallisissa puitteissa. Suomalainen koulu ei taida toimia enää millään kentällä, sillä oppilasasuntoloihin ei enää haluta lähettää lapsia viikoiksi tai jopa kuukausiksi. Siksi on

turvauduttava joko paikalliseen tai kansainväliseen kouluun. Tällä valinnalla vanhemmat ratkaisevat usein lastensa koko tulevaisuuden. Jos valitset paikallisen koulun, saat pitää lapsesi kotona, mistä käsin on mahdollista käydä päivittäistä koulua. Mutta mikä on se kulttuuri, kieli ja maailmankatsomus, mihin lapset kasvavat? Miten järjestää kotimaan jaksot niin, että lapset voivat sopeutua suomalaiseen kouluun? Entä jatko-opiskelut peruskoulun jälkeen? Aikuistuva lapsi löytää ehkä työpaikkansa tutuimmasta kulttuurista eli vanhempiensa lähetyskentältä.

Kansainvälisessä koulussa on opetuskielenä tavallisesti englanti ja kulttuurin pohjavireenä länsimainen ajattelu sekä kenties kristilliset arvot. Kotimaahan palatessa Suomesta kyllä löytyy englanninkielisiä kouluja. Mutta entä yliopisto-opinnot? Varsin monet kansainvälisessä ympäristössä kasvaneet nuoret sijoittuvat myöhemmin kansainvälisiin tehtäviin vaikkapa Yhdysvaltoihin. Osaammeko nuorina lähettikandidaateina ajatella näin pitkälle?

Jos ja kun parisuhteessa on kipupisteensä Suomessa, miten selvitä rakastavana parina lähetyskentän poikkeuksellisissa oloissa. Onko opittu puolisoiden kesken kommunikoidaan riittävästi? Osataanko ratkaista ristiriitoja kahden kesken? Riittääkö huumori? Perheneuvontaa ei ehkä ole järjestettävissä kenttäoloissa. On opittava tulemaan toimeen oman puolisonsa kanssa, sillä usein hän saattaa olla se läheisin ja ainoa työtoveri. Ei ole helppo löytää luotettavia ihmisiä, joille voisi avautua sydänjuuriaan myöten. Siksi monelle lähetille avioliiton kysymyksissä niin kuin muissakin asioissa avuksi ovat tulleet kirjat. Nykyäänhän netistä löytyy kaikki tarvittava tieto, ehkä myös apua kiperiin kysymyksiin.

3. Lopuksi haaste

Lähetin virka on edelleenkin jalo, mutta vaativa virka. On syytä korostaa vaatimuksista puhuttaessa, että Hän, joka kutsuu, on uskollinen. Herra antaa tarvittavan voiman ja varustuksen. Kirkko tarvitsee edelleen lähetystyöntekijöitä maailmanlaajaan tehtävään. Evankeliumi on historian kuluessa osoittautunut väkevimmäksi voimaksi, joka on muuttanut yksilöitä ja kokonaisia kansoja. Armo ja anteeksiantamus avaavat tietä rohkeudelle elää. Taikuus ja pelko joutuvat väistymään rakkauden tieltä.

”Juuri siinä Jumalan rakkaus ilmestyi meidän keskuuteemme, että hän lähetti ainoan Poikansa maailmaan, antamaan meille elämän. Siinä on rakkaus – ei siinä, että me olemme rakastaneet Jumalaa, vaan siinä, että hän on rakastanut meitä ja lähettänyt Poikansa meidän syntiemme sovituksiksi.” 1. Joh. 4:9–10

”Ette te valinneet minua, vaan minä valitsin teidät, ja minun tahtoni on, että te lähdette liikkeelle ja tuotatte hedelmää, sitä hedelmää, joka pysyy! Joh. 15:16